
LITERATUURBESPREKING

"Handleiding Dossiervoering Ambulante GGZ"

Handleiding Dossiervoering Ambulante GGZ
A.A.J.M. Beenackers
Uitgeverij Eburon Delft, 1999, f 25,-
ISBN 90-5166-709-4

Het voorstel is een handleiding geworden. Verscheen in 1995 het 'voorstel dossiervoering RIAGG' van de hand van onderzoeker A.A.J.M. Beenackers, nu ligt zijn 'handleiding dossiervoering ambulante geestelijke gezondheidszorg' op tafel. Het succes van Beenackers' voorstellen bleek zo groot, dat hij ze uitwerkte tot een algemene handleiding. Voorstel of handleiding: na het lezen van dit boek is werken met het cliënten-dossier nooit meer hetzelfde.

"Hulpverleners zijn praters maar geen schrijvers."

Daar ligt volgens Beenackers de bron van alle misère als het om dossiervoering in de GGZ gaat. In eerste instantie valt het nog mee: hulpverleners maken keurige intakeverslagen waarin de hulpvraag van de cliënt prima naar voren komt. Maar daarna gaat het snel mis. In het dossier ontbreekt de formulering van een goede hypothese. Een beschrijving van de door de hulpverlener voorgenomen methode om de klachten van de cliënt aan te pakken is niet terug te vinden. Het door de hulpverlener beoogd resultaat laat zich slechts raden. Het dossier spreekt er niet over. Kortom, alle ingrediënten van een goed behandelplan ontbreken in het dossier. Om over de schriftelijke weerslag van evaluatie en verantwoording nog maar te zwijgen. Oftewel: de klant komt binnen, presenteert zijn klachten die in detail worden opgeschreven door de hulpverlener, en vervolgens heerst er windstilte. Wat doet

de behandelaar aan de klachten? We weten het niet. Het dossier zegt het ons niet. Het dossier zwijgt.

De diagnose van dokter Beenackers stemt treurig. Het is een diagnose die hij reeds in 1995 formuleerde, en die hij nu in zijn 'handleiding dossiervoering' herhaalt. In de tussentijd hebben de voorstellen van Beenackers wel tot vermindering van de misère geleid. In ieder geval bij de RIAGG's waar Beenackers zijn onderzoek deed, en waar zijn voorstellen zijn overgenomen: de Riagg Midden-Holland, de Riagg Gooi en Vechtstreek en de Riagg Flevoland. Naar de situatie bij andere Riagg's en andere ambulante instellingen in de GGZ kunnen we slechts gissen.

Wat zijn de voorstellen van Beenackers?

Om te beginnen: alle dossierinformatie moet in briefvorm, gericht aan de huisarts zijn opgesteld. Wie een brief schrijft, moet netjes schrijven. Een keurige aanhef, een helder betoog met kop en staart en een pas-sende afronding. Alles keurig getypt, gedateerd en ondertekend. Wie zijn informatie zo presenteert, loopt weinig risico informatie te verliezen of over het hoofd te zien. Bovendien voorkomt de briefschrijver dat hij vervalt in het door Beenackers verafschuwde "vakkenvullen". De vakkenvuller in de hulpverlening presenteert zijn informatie in hokjes, lijntjes en kadertjes waarbinnen behandelafspraken, decursus, en evaluatieverslagen kris kras door elkaar staan, zonder onderlinge samenhang. Het levert chaotische dossiervoering op. Chaos die volgens Beenackers nog in veel dossiers is terug te vinden.

Welke informatie moet volgens Beenackers naar de huisarts?

Kort gezegd: alle informatie. Vindt er behandeling plaats, dan doet de hulpverlener verslag van inhoud, voortgang en effect van de behandeling. Vindt alleen verwijzing of doorverwijzing plaats, dan is dat het vermelden waard. Alles van waarde komt terug in de huisartsbrief.

De brief is de kapstok, het houvast. Want eigenlijk schrijft de hulpverlener de huisartsbrief in de eerste plaats aan zichzelf. Door de huisartsbrief te schrijven dwingt de hulpverlener zichzelf verantwoording af te leggen voor zijn keuzes, zijn handelen, zijn manier van werken.

In de huisartsbrief vinden we de voortgang van de behandeling terug, in alle facetten. Middelen, doelen en overwegingen staan netjes naast elkaar beschreven.

Zo wordt de brief, en het dossier, meer dan alleen verslaglegging. "De dossierrichtlijnen krijgen het karakter van

behandelingsvoorschriften", stelt Beenackers. Het dossierreglement wordt een hulpverleningsinstrument, gereedschap van de hulpverlener. Het komt systematiek en effectiviteit van de hulpverlening ten goede.

Beenackers timmert met zijn pleidooi voor goede dossiervoering al wat jaren aan de weg. De conclusie dringt zich op dat zijn nederig en ook ondankbaar handwerk (altijd graven en spitten in half of geheel falende cliëntendossiers) van onschatbare waarde is. Beenackers slaagt er werkelijk in grote verbeteringen in de GGZ-dossiers aan te brengen. Door zijn vasthoudendheid, zijn inzet, zijn scherpe en droge pen, maar vooral door zijn 'positieve grondhouding' van waaruit hij hulpverlenersland steeds nieuwe en bruikbare dossierreglementen aanreikt. Hij biedt ze in pasklare vorm aan. We hoeven ze alleen maar over te nemen.

En uit te voeren natuurlijk.

Michel van Dijk